1849. №. 87.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 30 October.

Deze Courant kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. – Boekaankondigingen 20 pct. rabat. – NB. Advertentiën voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 12, die voor de 4e bl. tot 4 uur aangenomen worden.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie DRENTHE,
Brengen bij deze ter kennis van dē belanghebbenden, dat zij in aanmerking hebbende genomen, dat, volgens ontvangene kennisgeving van het Departement van Binnenlandsche Zaken, het verleenen van vergoeding uit het fonds voor den Landbouw voor verlies van vee en gevolgelijk ook voor de huiden van wegens longziekte of eenige andere besmettelijke ziekte afgemaakt of daaraan gestorven vee, welke tot hiertoe, na te zijn ingekorven, werden begraven, heeft opgehouden, en gelet hebbende op art. 5 der wet van 9 Julij 1842 (Staatsblad no. 21); hebben goedgevonden, krachtens gemeld wetsartikel, ten algemeenen nutte te bepalen en vast te stellen, zoo als wordt bepaald en vastgesteld door dezen, dat, ongeacht het ophouden van het verleenen van schadevergoeding voor de huiden van runderen of andere dieren, welke aan- of ter zake van de long- of eenige andere besmettelijke ziekte zijn gestorven of gedood, ook in het vervolg door inkerving onbruikbaar gemaakt, en met het gestorven of gedoode vee begraven zullen moeten worden.

Wordende de belanghebbenden hierbij tevens indachtig gemaakt, dat ook nu, na het ophouden der bedoelde schadevergoeding, bij voortduring nog van kracht blijven de bepalingen van het strafwetboek en der wet van 9 Julij 1842 (Staatsblad no. 21), omtrent het doen van aangifte en het opgesloten houden van runderen of andere dieren, die verdacht zijn, door eene besmettelijke ziekte te zijn aangedaan, en dat, volgens het aangehaalde 5 artikel der wet van 9 Julij 1842 (Staatsblad no. 21) degene, die nalatig of weigerachtig mogten zijn, om zich te onderwerpen aan de bevelen, welke van Regeringswege ten algemeenen nutte worden gegeven, gestraft worden, in zooverre daartegen bij het wetboek van strafregt niet is voorzien, met eene gevangenis van acht dagen tot twee maanden, of met eene geldboete van *f* 25 tot *f* 200.

Assen, 19 *October* 1849. *De Gedeputeerde Staten voornoemd*,
DE VOS VAN STEENWIJK.
Ter Ordonnantie van Dezelve,
W. H. HOFSTEDE JR.

De GOUVERNEUR der Provincie DRENTHE, verwittigt de belanghebbenden, dat op Maandag den 5 November e.k. zullen worden uitgevoerd de herstellingswerken van de BRUG over de *Kolderveensche Oostergrift* in den weg van *Meppel* naar *Zwartsluis*, en dat dus deze brug dien dag NIET zal kunnen worden gepasseerd.

Assen, 24 *Oct*. 1849. *De Gouverneur voornoemd*,
DE VOS VAN STEENWIJK.

Nederland.

28 *Oct*. — De *Staats-courant* van gisteren behelst wederom niets ten aanzien der ministeriele crisis. De *Nieuwsbode* deelt mede, dat de Koning nog geen besluit heeft genomen. Dat blad verzekert, dat de Koning den heer *Gottstein*, president der Tweede Kamer, tot gisteren, noch bij zich heeft *ontboden*, *noch hem onmiddelijk eenigen last heeft opgedragen*, zooals vroegere geruchten wilden. — Overigens waren er eergisteren namiddag te 's Hage geruchten in omloop, volgens welke de zamenstelling van een nieuw ministerie andermaal achteruit zou zijn gegaan, en waardoor het wederom onzeker is, of die zamenstelling spoedig zal plaats hebben. Men zeide namelijk, dat ook de heer *van Gottstein* zich, in den tegenwoordigen stand der zaken, aan de vorming van een nieuw ministerie had onttrokken, zoodat men bedacht zoude zijn, om de taak op nieuw aan den heer *Thorbecke* op te dragen. Omtrent een en ander is echter niets met eenige zekerheid bekend. — De heer *Thorbecke* schijnt, blijkens een door hem onderteekenden brief in het *Handelsblad*, voornemens, bij het hervatten van de werkzaamheden der Tweede Kamer, verslag te doen van de ministeriele crisis, voor zoo verre hij daarin is betrokken geworden.

— De reis van H. K. H. Prinses *Marianne* naar het Heilige Land wordt nog al gekenmerkt door afwisselende tegenspoeden, eerst ter zake dat haar lijfarts, die te Rome zijn verblijf hield, aldaar niet was te vinden, later eene 14daagsche ongesteldheid der Prinses, welk een en ander eene maand vertraging heeft opgeleverd; het gevolg daarvan is, dat H. K. H. het hoofdpunt van hare reis nog niet heeft bereikt, zoodat allerwaarschijnlijkst de reis op 1 December aanstaande niet kan afgeloopen zijn, op welk tijdstip het huur-contract der boot ten einde is. Naar men zegt is de huurprijs bepaald op *f* 50,000, terwijl voor elke maand langer dezelfde som moet zijn bedongen; den 9den September was de Prinses te Catania, op het eiland Sicilie; toen was alles wel, zoomede de Eerw. Heer *van Senden*. *(Amst. C.)*

— Te Rotterdam is tot Predikant bij de Nederduitsche Gereformeerde gemeente beroepen de heer *Walraven Francken Az.*, Predikant te Waddingsveen.

— De Zwolsche Stoomboot zal met 4 Nov. ek. voor dit jaar ophouden te varen.

— Van wege het ministerie van Herv. Eeredienst is afgekondigd een door de Herv. Synode [illegible] vastgesteld en door Z. M. goedgekeurd, zesde additioneel artikel van het reglement op de algemeene weduwenbeurs voor Herv. predikanten; dit artikel houdt in, dat de buitengewone baten dier beurs zullen worden aangelegd tot vermeerdering van het kapitaal. *(Ned.)*

— De Algemeene Synode der Nederl. Herv. Kerk heeft besloten, nog in den loop van dit jaar eene buitengewone tweede collecte, ten behoeve van het fonds voor noodlijdende kerken en personen, te doen plaats hebben. Zij beveelt den gedenkdag der kerkhervorming aan voor het doen dier collecte, en heeft eene toespraak uitgevaardigd aan al de Hervormde Gemeenten in Nederland, om tot milde giften op te wekken. „De geldsommen — zegt de Synode — die er noodig zijn, staan in zeer ongunstige evenredigheid tot de gelden, welke het fonds oplevert; tegenover de gemeenten, die wij helpen konden, staan vele, die wij op de toekomst verwijzen moesten; van 's lands regering is geene ruimer ondersteuning te wachten; als wij geene maatregelen van voorziening beraamden, zou ten volgenden jare de staat van het fonds verminderd of aan meer dan éene gemeente eene droevige teleurstelling moeten bereid worden. Hierom waagt de Synode, voor ditmaal, geheel bij wege van uitzondering, een tweede beroep in dit jaar op de liefdadigheid der geloofsgenooten, in de hoop dat het haar gelukken moge, de last van steeds hangende vragen eenmaal afgeworpen zijnde, den staat der geldmiddelen in verhouding tot de behoeften meer te vereffenen, en de hulpzoekende gemeenten voortaan zonder vertraging krachtdadiger bij te staan." *(Ned.)*

— Te Olst heeft 23 dezer een zeldzame huwelijks-plegtigheid plaats gehad. Vader, zoon en dochter, uit een huisgezin, zijn tegelijk gehuwd: de vader met de jongste dochter uit een ander huisgezin, de zoon met hare oudste zuster en de dochter met haar broeder.

— Den 22 dezer verloor op eene jammerlijke wijze, in de bij Almelo gelegen stoom-katoenspinnerij der Heeren *Hofkes en Co.*, een fabrijksknaap het leven; deze ongelukkige geraakte onder het arbeiden vast aan de as, waardoor hem dadelijk een arm werd afgewrongen, terwijl zijne overige ligchaamsdeelen zoodanig werden gekneusd, dat hij weldra den geest gaf. *(Dev. C.)*

— Den 24 dezer had te Buren de zeldzame omstandigheid plaats, dat het lijk van een 91jarigen man, *J. P. Bender*, die tot in zijne laatste levensjaren eene goede gezondheid genoot, door zijn nog krachtvollen 91jarigen vriend *J. van Aken* werd ten grave geleid; van den laatste leeft aldaar nog een broeder, die bijna 90 jaren oud, en nog vlug en vol levenskracht is.

— Z.M. heeft den vice-Admiraal *Rijk*, als gewezen Minister van Marine, op zijn verzoek, een pensioen verleend

van *f* 5000 's jaars; zijnde hij tevens eervol uit het corps officieren der Nederl. Marine afgevoerd, onder dankbetuiging voor de veeljarige en goede diensten door hem aan den lande bewezen.

— Men verneemt, dat den 19den November aanstaande met de derde algemeene volkstelling een aanvang zal worden gemaakt.

— Te Tilburg zegt men algemeen, dat aldaar in het volgende jaar al de goederen van wijlen Z.M. Koning *Willem II* zouden verkocht worden.

— Men verneemt met genoegen, dat de Heeren Gedeputeerde Staten van Groningen, gevolg gevende aan een besluit desaangaande van de gewestelijke Staten, eene commissie hebben benoemd tot onderzoek van alles wat tot de longziekte van het rundvee betrekking heeft. Deze commissie zal hare taak aanvangen, zoodra zich weder een ziektegeval in die Provincie openbaart, zijnde bedoeld gewest op dezen oogenblik gelukkig van de ziekte bevrijd. Tot leden dezer commissie zijn benoemd de Heeren Prof. *van Hall*, Dr. *Alt Cohen*, beide te Groningen, en de Heeren *Bilroth*, *van Calcar* en *Smith*, alle 3 veeartsen op het platte land dier provincie. Het is te wenschen, dat het der commissie gelukken moge, eenig voldoend resultaat te verkrijgen. (*Hand.*)

— *K. van Kammen* te Warffum kondigt in de *Gron. C.* aan, dat hij, door eene door hem uitgevondene verbetering aan de torenuurwerken, derzelver gang zoodanig kan regelen, dat zij met den waren tijd gelijken tred houden en dezen steeds aanwijzen, iets waaraan zoo vele uurwerken mank gaan en hetgeen toch van zoo groot belang is; hij beveelt zich aan, om zijne uitvinding op slecht gaande uurwerken toe te passen.

— Te Sneek is in den nacht op 26 dezer de pottebakkerij van den heer *W. Boersma* grootendeels afgebrand. — Twee jongelieden met name *Plantinus* en *Coopmans* begaven zich j.l. dingsdag van Workum in eene zeilboot, om een pleiziertogtje te maken. 'Smiddags, na Heeg verlaten te hebben, en reeds vrij ver op het Heeger meer gevorderd zijnde, sloeg de boot plotseling om. *Coopmans* verdween oogenblikkelijk in de golven en kwam niet weer te voorschijn; *Plantinus* wist op de omgekantelde boot te komen, waarvan hij na eenigen tijd door een vaartuig gered werd. — Men verneemt, dat zich in de omstreken van Sneek de tongblaar weder onder het rundvee heeft vertoond. (*Sneek C.*)

Buitenland.

28 *Oct.* — Met overgroote meerderheid heeft de Fransche Wetgevende Vergadering besloten, het voorstel tot opheffing van de verbanning der familiën Bourbon en Orleans niet in overweging te nemen. Eenige republikeinsche leden en een deel der Bergpartij behoorden tot de meerderheid, en verder — hetgeen zeer opmerkelijk is — alle de leden, die bekend staan als voorstanders der beide gevallen Vorstenhuizen, terwijl toch de Vorsten van Orleans (niet de graaf *van Chambord*) gaarne, schijnt het, als gewone burgers in Frankrijk zouden willen terugkeeren. Diep en algemeen moet dan wel de overtuiging zijn, dat Frankrijks toestand nog hagchelijk is en de uiterste omzigtigheid vordert. Er woeden dan ook in het ongelukkige land de tegenstrijdigste driften en partijschappen, welke de geringste aanleiding zou kunnen doen uitbarsten.

— De Koningin van Spanje heeft het ministerie *Narvaez*, hetwelk zoo groote diensten aan het land en aan het Koninklijk huis bewezen had, plotseling ontslagen, zonder bepaalde redenen, en alleen, schijnt het, omdat het ten hove niet meer beviel, en een nieuw ministerie aangesteld en beëedigd; doch een paar dagen later was de wind aan 't hof weer omgeloopen en is het vorige ministerie teruggeroepen, hetwelk, volgens latere berigten, op nieuw deszelfs ontslag zou hebben ingediend.

— Het Regeringsblad van Napels bevat het sints lang verwachte Koninklijk besluit over het bestuur van Sicilie, hetwelk daardoor geheel afgescheiden wordt van het bestuur van Napels. Sicilie zal volgens dat besluit een vierde der staatsuitgaven dragen; een algemeene stedehouder, zijnde een prins van den bloede of een aanzienlijk persoon van het rijk, zal er in naam des Konings het bewind voeren, met een raad van Ministers; buitendien zal de Koning te Napels een bijzonderen minister voor de Sicilaansche aangelegenheden hebben.

— Uit Rome wordt gemeld, dat de werkzaamheden aan 't Vatikaan, om het in te rigten tot huisvesting van den Paus, gestaakt zijn: de terugkomst van ZH. schijnt dus weer verder verwijderd te zijn.

— Men herinnert zich, dat de beruchte *Lola Montes*, gravin van Landsfeld, onlangs met een jongen rijken Engelschman, den luitenant *Heald*, huwde. De beide jonggehuwden verlieten dadelijk Londen om een reisje in Spanje te doen; doch zij waren nog niet verder dan Barcelona gekomen, toen de heer *Heald* het opgaf langer met zijne vrouw huis te houden; in hare vlagen van drift was zijn leven zelfs niet veilig; den 16 dezer verliet hij heimelijk Barcelona met een pas van den Engelschen consul, zijne teedere wederhelft achterlatende.

— Te Constantinopel heeft onlangs eene tentoonstelling plaats gehad van schilderstukken. Men telde er omstreeks 600 stukken, in zwarte lijsten, en voorstellende godsdienstige onderwerpen, veldslagen, landschappen, zeegezigten en dieren. In dezelve is het verbod van den Koran, om eenig levend wezen af te beelden, streng in acht genomen; hoe zij dit gedaan hebben, blijkt uit de volgende bijzonderheden. De godsdienstige stukken zijn afbeeldingen van moskéen. De landschappen vertoonen geen levend figuur. De veldslagen zijn uit een zeer verwijderd oogpunt geschilderd; de loop van het terrein, de steden, de rook van 't geschut wordt naauwkeurig voorgesteld, maar eenige flaauwe punten in de verte duiden de strijders aan. Evenzoo schilderen de turksche kunstenaars de zeeslagen; de schepen ziet men in de vereischte positie, het geschut rook en vuur brakende, maar geen enkel matroos op dek of in de masten; evenwel zijn er toeschouwers, namelijk de fabelachtige visschen, die in de golven spelen, want hersenschimmige monsters te schilderen, staat hun vrij.

— De benoeming van graaf *Haynau* tot civielen en militairen gouverneur van Hongarijen is thans definitief, en de strafvoltrekkingen aan staatsgevangenen hebben ook dadelijk te Pesth weder een aanvang genomen; de brieven van den 20sten van daar vermelden er drie: Vorst *Norwicky*, gewezen kommandant van eene afdeeling van het Poolsch legioen, *Giron*, een burger van Pesth en gewezen aanvoerder van het Duitsche legioen, en *Arancourt*, gewezen generaal-adjudant van *Dembinsky*, zijn opgehangen. Deze zoo onverwachte executien hebben eenen hoogst somberen tint over Pesth geworpen, en er alle hoop doen vervliegen, van de regering den weg der verzoening te zien inslaan.

— De regering van den Staat Chiapas, in Mexico, heeft last gegeven om op eene verkenning uit te gaan, ten einde te weten, of er inderdaad, gelijk men algemeen gelooft, eene onbekende stad bestaat op den berg Pimienta, in het cordilleras-gebergte. Er is reeds herhaaldelijk sprake geweest van deze raadselachtige stad, waarvan men uit de vlakte, met verrekijkers, gebouwen flaauw onderscheidt. Hetgeen vooral doet gelooven aan het bestaan eener stad op de Pimienta, is het groot aantal kudden, die men ziet weiden op de afhelling van den berg. Deze omstandigheid zou doen denken, dat het hier niet oude ruïnen, zoo als te Milta of Palenca, zou gelden, maar eene stad bevolkt met bewoners, waarmede nog geen verkeer plaats gehad heeft. In allen gevalle zal de uitkomst van den onderzoekingstogt, dien de regering van Chiapas bevolen heeft, de nieuwsgierigheid grootelijks gaande maken. — Zóó berigt de *Koerier der V. Staten*, een Fransch blad dat te New-York uitgegeven wordt.

— Te Framfield, in Sussex, had jl. dingsdag eene vrouw hare woning verlaten om eenig werk te verrigten en liet een kind van 7 maanden, in eene mand liggende, achter; terwijl in het zelfde vertrek eenige fretten gehouden werden. Kort daarna trad eene buurvrouw de woning binnen, derwaarts getrokken door het geweldig schreeuwen van het kind. Met ontzetting zag zij een fret op des kinds gelaat zitten, die reeds verscheidene wonden aan hetzelve had toegebragt en wel voornamelijk aan den hals, den neus en de oogen. De fret liet zich niet verjagen en beet de vrouw zeer ernstig, toen zij hem opnam. Het kind, schoon vrij zwaar gewond, verkeert niet in levensgevaar.

— Zekere dame te Breslau, die, met toestemming van de professoren aldaar, de openbare lessen over anatomie, physiologie, enz. bijwoont, heeft de jonge dames aldaar in de dagbladen uitgenoodigd, zich met haar te vereenigen in eene petitie aan den Senaat der hoogeschool, strekkende, dat ook aan personen van hare sekse moge toegestaan worden, te gelijk met de studenten collegiën te houden.

Assen, 29 October.

Z.M. heeft goedgekeurd het beroep, voor de hervormde gemeente van Eelde uitgebragt op den heer *P. K. Begeman*, Predikant te Niezijl.

— Men zal zich herinneren, dat de Hooge Raad bij arrest van 20 April j.l. alle verbindende kracht heeft ontzegd aan het besluit van den Souvereinen Vorst van 1 Febr. 1815, en dat daardoor het besluit van denzelfden van 28 Sept. 1814 weder geheel in werking is getreden; bij dit laatste besluit is het collatie-regt onbepaald aan de voormalige eigenaren toegestaan, voor zooveel het gemeentengeldt, waar de Predikant zonder tractement of subsidie van 's landswege, uit kerkelijke fondsen bezoldigd wordt; maar waar zoodanige subsidie bestaat, heeft het de collatie tot electie uit een dubbeltal, door de kerkeraden of gemeenten te formeren, beperkt en ingekort. — De jongstgehoudene Synode nu heeft van de Regering de intrekking van het besluit van 1 Februarij 1815 gevraagd, en voorts aan de Synodale Commissie opgedragen, om bij eventueele vacaturen in collatiën, zooveel noodig, de gemeenten opmerk-

zaam te maken op het meergenoemde arrest van den Hoogen Raad, alsmede op het hooge belang, van middelen te zoeken, om door afkoop de regten van collatie en electie te doen vervallen.

— De volgende poging tot opligting is ons uit Grollo, gemeente Rolde, medegedeeld: Voorleden donderdag vervoegde zich aldaar ten huize van de met hunne zuster te zamen wonende beide gebroeders *Sijbring* een man tusschen de 20 en 30 jaren oud en naar 't voorkomen een *Israëliet*: hij zeide, dat hun zieke broeder *H. K. Sijbring* te Oosterhesselen hem met een brief voor hen had belast, en voegde er bij, dat dezelve thans aan de betere hand was. Op de daartoe gedane vraag verklaarde hij een zoon van den landbouwer *Jan Schuring* te Oosterhesselen te zijn. In gemelden brief, welke de onderteekening droeg van de vrouw van *H. K. Sijbring*, vroeg deze *f* 200 ter leen en verzocht dezelve aan den brenger des briefs mede te geven. De eenige te huis zijnde broeder vatte dadelijk wantrouwen jegens den boodschapper op, en zeide hem, dat hij hem geen geld konde medegeven, omdat zijne zuster, die de sleutels had, van huis was, dat hij echter bereid was deze zuster te halen, waardoor evenwel een geruimen tijd zou verloopen. Op de verklaring van den boodschapper, dat hij zich dit oponthoud gaarne wilde getroosten, begaf zich de bedoelde broeder naar Amen, waar zijne zuster bij eene andere zuster te slagten was; hij deelde deze het geval mede, en de zaak kwam ook haar verdacht voor, daar hun broeder te Oosterhesselen zeer goed door zijne aldaar wonende familie aan *f* 200 kon geholpen worden; zij ging echter mede, om zelf den boodschapper te zien, dewijl zij den zoon van *Jan Schuring* zeer goed kende. Te huis gekomen, werd de expresse nog geduldig wachtende aangetroffen; de zuster erkende in hem echter den voorgegeven persoon niet en gaf hem dit te kennen; hij verklaarde daarop niet de zoon maar de neef van *Jan Schuring* te zijn. Het is ligt te begrijpen, dat de gevraagde *f* 200 niet werd medegegeven, en de gewaande expresse onverrigterzake moest vertrekken.

— Voor een paar dagen is hier gevankelijk binnengebragt zekere *B.*, die in de omstreken van Veenhuizen op de jagt zijnde, zonder van eene acte voorzien te zijn, door den jagtopziener *Lakenberg* werd betrapt. Zoodra kreeg hij den jagtopziener niet in het gezigt, of hij legde het geweer op hem aan, schoot een loop af en trof *Lakenberg* met het volle schot in het eene been; daarop wilde hij ook de andere loop op hem afschieten, doch het geweer weigerde; hij keerde zich hierop om, ging eenige schreden verder, bragt inmiddels het slot van de loop, die niet afgegaan was in orde, en schoot daarna ook het andere schot op den hem steeds achtervolgenden jagtopziener af, en trof dezen hiermede in het andere been. *B.* moet reeds vroeger wegens moord vervolgd zijn. *Lakenberg*, hoewel ernstig gewond, verkeert niet in levensgevaar.

— Naar wij vernemen is de toestand van den door het hert mishandelden *J. H. van der Veen* alhier zoo gunstig, dat er gegronde hoop op eene spoedige herstelling bestaat.

Post van 2½ uur.

Op nieuw is er sprake van een ministerie *Thorbecke*; de *Staatscourant* bevat dienaangaande onder dagteekening van 27 dezer: De Koning heeft de heeren *Thorbecke* en *Nedermeijer van Rosenthal* bij zich doen ontbieden, ten einde persoonlijk met die heeren in overleg te treden. De Koning heeft tevens het verzoek van de heeren *Donker Curtius* en *Lightenvelt*, om hunnen last thans als geëindigd te beschouwen, ingewilligd.

— Z.M. heeft tot predikant te Lage Zwaluwe, overeenkomstig het verlangen dier gemeente, benoemd den heer *B. W. Scholten*, thans predikant te Hooger-Smilde.

— Per Overland-mail zijn berigten uit Batavia ontvangen; volgens dezelve was er den 6 Aug. jl. een volksfeest op het Waterloo-plein aldaar, en drie dagen later een bal en soupé in de Harmonie, door de ingezetenen van Batavia, gegeven aan de officieren en manschappen van de landen zee-magt, die de derde Balische expeditie hebben uitgemaakt. De gouv. generaal en Mevr. *Rochussen* woonden het eerste feest bij en werden met gejuich ontvangen. De façade van het paleis was schitterend geïllumineerd. Er waren tafels in de open lucht opgeslagen, waaraan 2300 man waren gezeten, waaronder 900 Europeanen, zijnde de overigen Afrikaansche en inlandsche troepen. Aan de troepen werd gepresenteerd brood, kaas, ham, wijn, sigaren, enz., waarvan met graagte werd gebruik gemaakt. Dit feest werd met chineesch vuurwerk besloten. Tot het bal en soupé waren ruim 1000 personen genoodigd; de Gouv. Gen. en zijne echtgenoote woonden ook dit feest bij. — De luitenant-kol. *J. van Swieten*, eerst bevorderd tot kolonel, is benoemd tot civielen en militairen gouverneur van Sumatra's Westkust. — Van Sarawak verneemt men, dat eene expeditie onder Sir *James Brooke* in het laatst van Julij eene allergeduchtste nederlaag aan de zeeroovers in die omstreken heeft toegebragt. — In China is de staat van zaken zeer gespannen; de Chinezen hebben den gouverneur van Macao doen onthoofden en een prijs van 3000 dollars uitgeloofd voor het hoofd van den gouverneur van Hongkong, den heer *Bonham*.

— Volgens het *Journal de St. Petersbourg* had de Keizer den buitengewonen Turkschen gezant *Fuad Effendi* op 16 dezer met de gebruikelijke formaliteiten ter audiëntie ontvangen. Het blad voegt er bij, dat aan eene vredebreuk met den Sultan volstrekt niet gedacht wordt. (Een berigt van den Weener correspondent in den *Times* bevestigt ten volle deze vredelievende tijding. De Keizer zal niet verder op de uitlevering aandringen, ingevalle er van den kant van zekere groote Westersche mogendheid (Engeland) geene dreigende interventie plaats heeft.

— Te Praag zal eerlang een groot crimineel poces plaats hebben, te weten: van een moordenaar, welke reeds 9 moorden bekend heeft, en 100 medepligtigen telt.

— In de hooge kringen te Berlijn verhaalt men, dat op 22 dezer te Potsdam in een engen familiekring de verloving heeft plaats gevonden van Prinses *Charlotte*, dochter van Prins *Albert* van Pruissen, met den Erfprins van Saksen-Meiningen.

Vooruitgang.

Dat sedert den aanvang der negentiende eeuw de wetenschappen verbazende, ja onberekenbare vorderingen gemaakt hebben, zal wel niemand kunnen noch durven betwisten. Op het veel omvattend gebied van onderscheidene vakken van kennis en geleerdheid, is men tot eene hoogte gestegen, die het voorgeslacht slechts tot op zekeren afstand heeft mogen naderen, doch nimmer kunnen bereiken.

Eene bezadigde nadenkende natie, — wij bedoelen de zoodanige, die de vruchtbare ontwikkeling van verstandelijke- en echt zedelijke beschaving naar eisch weet te waarderen, — zal de verkregene kundigheden, overeenkomstig den geest des tijds, op de verschillende betrekkingen in het werkelijke leven toepassen. Zij ziet in de doelmatige verspreiding van licht en kennis, eene voedselrijke bron van maatschappelijke welvaart, die haar opwekt, om derzelver kenmerken met blijdschap en levendig gevoel van dankerkentenis te begroeten.

Brengen wij deze beschouwing in verband, met den tegenwoordigen wankelbaren toestand der volken, die, in naam der vrijheid en gelijkheid van regten, het wettig gezag omverwerpen, het regt van eigendom aantasten, en met onstuimige kracht, de banden van éénsgezindheid en onderling geluk verscheuren; dan neemt het denkbeeld van *vooruitgang*, met het oog op de toekomst, eene geheel andere rigting.

Tot bewijs voor hetgeen wij beweren.

Wanneer men onbevóóroordeeld de staatkundige gebeurtenissen gadeslaat, die bijna gansch Europa geschokt hebben, en waarvan de beginselen zelfs tot half beschaafde horden in andere werelddeelen zijn overgewaaid; dan komt men gereedelijk tot de verpletterende overtuiging, dat de volken, zoo lang zij, bij volslagen gemis aan overéénstemming in doel en werking, op het onzekere dwaalspoor roekeloos blijven voorthollen, de grondslagen van algemeen en bijzonder geluk, en ook daarmede de ware genoegens des gezelligen levens, moedwillig, en meestal onherstelbaar verwoesten.

Met welken naam zullen wij deze onzinnige handelwijze bestempelen?

Vooruitgang! De aangenomene leus van listige en baatzuchtige volksmenners moge den onbedachtzame of ligtzinnige kortstondig misleiden en medeslepen, — de doortrapte booswicht daaraan zijn vernuft en zijne krachten toewijden; het geliefkoosde woord heeft zijne oorspronkelijke tooverkracht verloren, nu het proefondervindelijk bewezen is, dat de dolle, stuiptrekkende bewegingen eener opgeruide menigte meer eigenaardig *terugtred* kunnen genoemd worden.

De onrust en spanning, die allerwegen en onder alle klassen der maatschappij wordt waargenomen, verraadt toch niets anders dan onbestemd gekrenkt gevoel, wrevel en heimelijk misnoegen. Vindt nu het beklemde hart geene verademing, of kunnen onbeperkte eer- en belangzucht zich niet bevredigen; éene enkele vonk is genoegzaam, om geweldige uitbarstingen te veroorzaken.

Frankrijk, Italie en Duitschland hebben beurtelings het treurig en onmiskenbaar bewijs geleverd, dat tooneelen van woeste drift, niet zelden gepaard met afschuwelijke gruweldaden, die aan vroegere eeuwen van barbaarschheid herinneren, geene geschikte noch doeltreffende middelen zijn kunnen, om, ter bevordering en uitbreiding van wezenlijk volksheil, iets goeds tot stand te brengen. Heeft de groote Fransche Natie, — die, als bij uitnemendheid, zich de eernamen van *beschaafd* en *verlicht* durft toeëigenen — heeft zij niet geleerd, dat de *revolutie*-koorts, nog meer besmettelijk dan de zoo zeer gevreesde pest of *cholera*, in een punt des tijds ontstaat, en zich aan naburige volken ten verderve mededeelt? De zaden van tweespalt, verbittering en partijwoede, door de hand van roem- en eerzuchtigen langs geheime wegen uitgestrooid, eenmaal wortel

geschoten hebbende, en daarna met ontembare geestdrift voortgeplant, deden hunne onzalige werking.

Aanmoediging en ondersteuning van algemeene winstgevende nijverheid, ter opbeuring en verzachting van de diepe ellende onzer behoeftige natuurgenooten, — die men zorgvuldig met de donkerste kleuren afschetste, — was het bedriegelijke lokaas voor den min doorzigtige; die, bedwelmd door het droombeeld van dwaze, trouweloos voorgespiegelde verwachtingen, werktuigelijk toesnelde, om zich aan de bonte gelederen van oproer en wanorde aan te sluiten. Doch, ten gevolge van dagelijksche teleurstellingen, die weldra bedrog en huichelarij ontmaskerden, was men beducht, dat de kunstmatig opgewondene geestdrift zou insluimeren, en de springvederen van onverschrokkenheid en volharding verlammen. Om nu daartegen te waken, en de verhitte gemoederen in gestadige gisting te houden, nam men de toevlugt tot opgesmukte buitenlandsche berigten, en tot hekelschriften, waarin, onder den schoonklinkenden titel van *vrijzinnige grondbeginselen*, het bevorderen van regeringloosheid, en het openlijk verzet tegen wet en orde, als beminnelijke volksdeugden toegejuicht, ter navolging werden aangeprezen. De bestaande of vermeende grieven, wegens opzettelijke miskenning en verkorting van burgerlijke regten, — het torschen van ondragelijke, onëvenredig opgelegde lasten, — de bloote willekeur, door magtspreuk geheiligd, het juk, waaronder de behoeftige volksklasse gebukt ging; uit dit alles ontstond de ligtzinnige maar bloedige strijd tusschen Vorsten en Volken, eene worsteling, die reeds aanvankelijk, onder zware opofferingen, wederzijds, de materiële kracht aanmerkelijk heeft verzwakt, zonder nog te durven gissen, *welke* partij ten slotte duurzaam zal zegevieren. Waar ieder wenscht te regeren en bijna niemand wil gehoorzamen, valt het moeijelijk eene standhoudende verzoening te bewerken.

Maar dit is zeker: dat Vorsten en Volken eerst dán zich regt gelukkig zullen gevoelen, wanneer zij hunne onbeteugelde driften en hartstogten door rede en Godsdienst leeren bedwingen; en, zoo in het bijzondere, als in het maatschappelijke leven, zich de lessen te nutte maken, welke de geschiedenis zoo ruimschoots oplevert. Slechts dán, en ook dán alléén, zullen zij de heilrijke vruchten van *staatkundigen* en vooral van *zedelijken vooruitgang* mogen inoogsten.

Assen, Oct. 1849. V. KOETSVELD V. ANKEREN.

Elk het zijne!

Vóór het jaar 1816 plagt het in de Hervormde kerken ten platten Lande de gewoonte te zijn, dat vóór den zegen door de Predikanten van den predikstoel werden afgelezen stukken, waaraan men publiciteit wenschte te geven, b.v. afkondigingen van 't burgerlijk bestuur, bekendmakingen van verkoopingen, enz., enz. Zijne Excellentie de Heer Commissaris-Generaal voor de zaken der Hervormde kerk enz., verbood ten dien jare dat aflezen vóór den zegen; en bij besluit van den 11 Julij 1817 verbood de Synode den Predikanten, om tot dat aflezen den predikstoel te gebruiken, en maande hen aan, om dat geheele aflezen liever aan andere personen, b.v. aan de kosters of voorlezers over te laten. Van toen af werd het vrij algemeen gebruikelijk, dat de voorlezers die afkondigingen, na 't eindigen der godsdienstoefening, van achter hun bordje deden. En daar particulieren die afkondigingen, welke zij lieten doen, betaalden, werd dit voor sommige kosters of voorlezers een niet onaardig emolument. Voor weinige jaren werd van wege het Burgerlijk bestuur dat voorlezen in de kerken, als onstichtelijk, geheel verboden, en nu geschiedde het algemeen na de godsdienstoefening onmiddelijk buiten de kerken, waar den voorlezer dan, op sommige plaatsen althans, eene schuilplaats tegen wind en weder is verschaft in eene soort van schilderhuis, maar de hoorders aan het weer zijn blootgesteld. Wij zouden hier kunnen vragen vooreerst, of het minder ontstichtend is, dat die afkondigingen, terstond na de godsdienst, onder geraas en gedrang en onder faveur van regen en wind in de open lucht, dan dat zij na de dienst in het kerkgebouw geschieden (misschien ware een half uur b.v. vóór de dienst, waar die afkondigingen noodig zijn, wel het beste), en *ten andere* of het Burgerlijk bestuur eenige bevoegdheid heeft, om dat aflezen door een kerkelijk persoon in de kerken te verbieden. Maar 't is hier thans om iets anders te doen! De kosters of voorlezers bij de godsdienst verledigen zich tot dat aflezen; en velen zullen het ook als emolument bij hun gering inkomen ongaarne missen. Maar is het billijk, dat de heeren Burgemeesters die voorlezers tot bedienden van den Burgerlijken Stand maken, en hun de stukken, waaraan Hun Edel Achtb. publiciteit moeten of willen geven, zonder eenige belooning laten aflezen, ja zulks wel als een pligt beschouwen; zoodat zij het zeer kwalijk zouden nemen, als de voorlezer zich daaraan onttrok? Is het bescheiden, dat zelfs Rijksontvangers eischen, dat voor hen zonder belooning iets worde afgelezen?......

Wij zouden wenschen dat de voorlezers in de kerken, mede voorgangers bij de openbare godsdienst, tegen billijke vergoeding geheel van dat voorlezen werden ontslagen, en dat het publiek maken van allerlei dingen geheel van de godsdienst gescheiden en op het burgerlijk gebied gebragt werd. — (*Ingez.*)

Mr. *C. E. Knijphorst*, Notaris te Zuidlaren, zal voor de Marktgenooten van Gasteren, Gemeente Anlo, op maandag den 5 November 1849, des voormiddags te 10 uren, ten huize van *Otte Meijering* aldaar, publiek verkoopen:

De zoogenaamde **SCHEPERIJ**, met daarbij behoorend **BOUW-** en **WEILAND**, zoomede p.m. 25 perceelen, zoo **HEIDE** als **WEIDE**, van verschillende grootte.

Zuidlaren. *De Notaris voornoemd*,
8 *October* 1849. C. E. KNIPHORST.

In de maand November 1849 zal publiek worden verkocht het **HUIS**, staande in de Oosterstraat te Assen, behoorende tot de nalatenschappen van wijlen *Jan Fokken Zantinge* en vrouw, te Assen overleden, in welk huis gedurende vele jaren eene welbekende winkelnering is gedaan.

H. H. VAN LIER.

De ondergeteekende maakt bekend dat bij hem uitgegeven is en bij *van Gorcum en Comp.*, te Assen, verkrijgbaar zal zijn:

De **Tolquestie** van het **Zwolsche Diep**, toegelicht door de Binnenschipperij van *Zwolle*, *Hasselt*, *Zwartsluis*, *de Dedemsvaart*, *Hoogeveen*, *Meppel* en *de Smilde*.

Antwoord aan den Heer *B. P. G. van Diggelen*. Prijs 50 cents.

Amsterdam, 20 *Oct.* 1849. P. N. VAN KAMPEN.

Aangiften van den Burgerlijken Stand.

ASSEN. 19 — 26 Oct. geb. 3 M. 1 V. g; geh. 1 paar; overl. 2 M. 1 V. g.

MEPPEL. 19 — 26 Oct. geb. 4 M. 3 V. g.; geh. 0; ondert. 2 paar; overl. 3 M. g.

COEVORDEN. 20 — 27 Oct. geb. 1 M. g; geh. 0; overl. 1 M. 3 V. g.

HOOGEVEEN. 19 — 25 Oct. geb. 3 M. 4 V. g.; geh. 0; ondert. 2 paar; overl. 3 M. g.

SMILDE. 20 — 27 Oct. geb. 3 M. g.; geh. 0; overl. 0.

LOTERIJ, 3e kl., 4e lijst: n. 6130 *f* 1000.

Hoogeveen, 23 *Oct.* Rogge *f* 4.27½. Boekweit *f* 3.75. Haver *f* 2.25. Boter n. pond *f* 0.48. Honig n. pond *f* „.„.

Ter markt aangeb. 175 mudd. rogge; 192 m. boekweit. 4 m. haver; 1360 p. boter. Zetting: 6 p. roggeb. *f* 0.36.

Meppel, 25 *Oct.* Rogge *f* 4.00 a *f* 4.50. Boekweit *f* 3.75 a *f* 4.50. Boter 1½ ned. pond *f* 0.90 a *f* 1.05. Boter ⅛ vat *f* 11.50 a *f* 13.25. Broodzetting: 6 n. p. roggeb. *f* 0.38.

Groningen, 26 *Oct.* Tarwe jarige *f* 7.00, nieuwe *f* 6.50 a *f* 5.00. Rogge *f* 3.20 a *f* 3.80; nieuwe *f* 3.80. Boekweit zand *f* 3.80 a *f* 4.25, veen *f* „.„ a *f* „.„. Garst *f* 2.90 a *f* 3.10, nieuwe zomer *f* 2.75 a *f* 2.95, knobbe *f* 3.20 a *f* 3.50. Dikke haver *f* 2.45 a *f* 3.10. Voerhaver *f* 2.00 a *f* 2.25. Paardeboonen *f* 3.25 a *f* 4.25. Koolzaad *f* 10.50 a *f* 12.00. Dederzaad *f* 8.00 a *f* 9.00. Geel Mosterdzaad *f* 5.00 a *f* 7.60. Zomerzaad *f* 8.00 a *f* 9.75. Gort grove *f* 5.25 a *f* 5.50, parel 100 ned. pond *f* 8.25 a *f* 8.50. Raapolie per vat *f* 44.00. Boter ¼ vat *f* „.„.

Tarwe tot vorige prijzen met weinig handel. Rogge ging slepende van de hand. Grijze Boekweit als voren, swarte dito 10 cts lager afgegeven. Garst door schaarsheid ruim prijshoudend. Haver mede door geringe aanvoer wel te plaatsen. Boonen goed prijshoudend. Kool- en Zomerzaad flaauw. Gort stil.

Zwol, 26 *Oct.* Tarwe oude *f* 9.50 a *f* 8.75, nieuwe *f* 8.00 a *f* 7.00. Rogge nieuwe *f* 4.50 a *f* 4.00. Boekweit; *f* 4.80 a *f* 4.00. Aardappelen *f* 1.50 a *f* 1.00. Boter ned. pond *f* 0.70 a *f* 0.60. Boter ⅛ ton *f* 15.25 a *f* 14.75.

Amsterdam, 27 *Oct.* Werk. Sch. 2½ pct 52¾ a 53; dito 3 pct 62⅜ a ½; dito op resc. 3 pct „ a „; Werk. Sch. 4 pct 81⅞ a 82⅛; O. I. leening 4 pct „ a „; Am. Synd. 3½ pct. 82⅞ a 83; Handelm. 4½ pct „ a „; Haarlemmerm. 5 pct „ a „; Aand. Rijnspoorw. 4½ pct „ a „; Aand. Holl. Spoorw. Maats. „ a „.

Integralen blijven, na aanvankelijk eene neiging tot vooruitgang vertoond te hebben als gisteren. In genoemd effect was de handel vrij levendig; daarentegen ging er weinig in de overige binnenl. fondsen om.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.